

Wat betekent commissioning voor het beheer en onderhoud?

Kennissessie april 2021

Welkom en introductie GoToTraining

- Svp microfoon uitzetten
- Interactie
  - Gebruik CHAT functie
  - Vragen worden per hoofdblok beantwoord

Let op: Als je geen stabiele internetverbinding hebt (Wifi) kan het beeld mogelijk gaan haperen

Geen geluid? Kitty info@sertum.nl 085 4011870

Programma

15:30	Opening Sertum	Marcel Ponjée
15:40	Commissioning als middel	André van Tongeren
16:00	Commissioning gedurende de gebruiksfase	André van Tongeren
16:30	Hoe wordt je commissioner?	André van Tongeren
16:40	Vragen en discussie	
16:50	Afronding	Marcel Ponjée
17:00	Einde	

Halmos/TNO:

In meer dan 70% van de gebouwen
functioneren klimaatinstallaties niet
zoals beoogd

Wat weet je van commissioning?

Welke achtergrond heb je?

Introductie spreker

André van Tongeren

werktuigbouwkundige installatietechniek

elektrotechnische installatietechniek

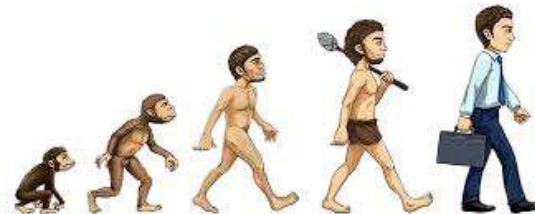
management, economie & recht

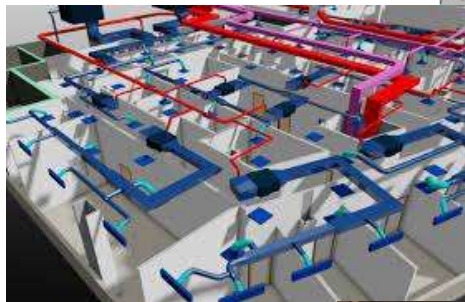
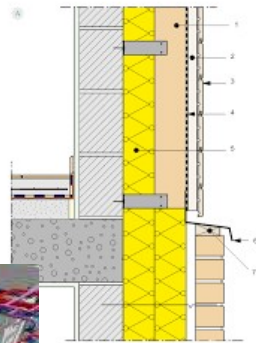
Waar het om gaat...

Veilig – Gezond – Energie Efficiënt - Duurzaam

Waar het om gaat...

Bouwkunde

Werktuig-
bouwkunde

Binnenmilieu
prestatie

Elektrotechniek

sertum

INSTITUUT
ONDERHOUDSKUNDIGEN
VASTGOED

Energie
prestatie

Commissioning als middel

Wat commissioning niet is...

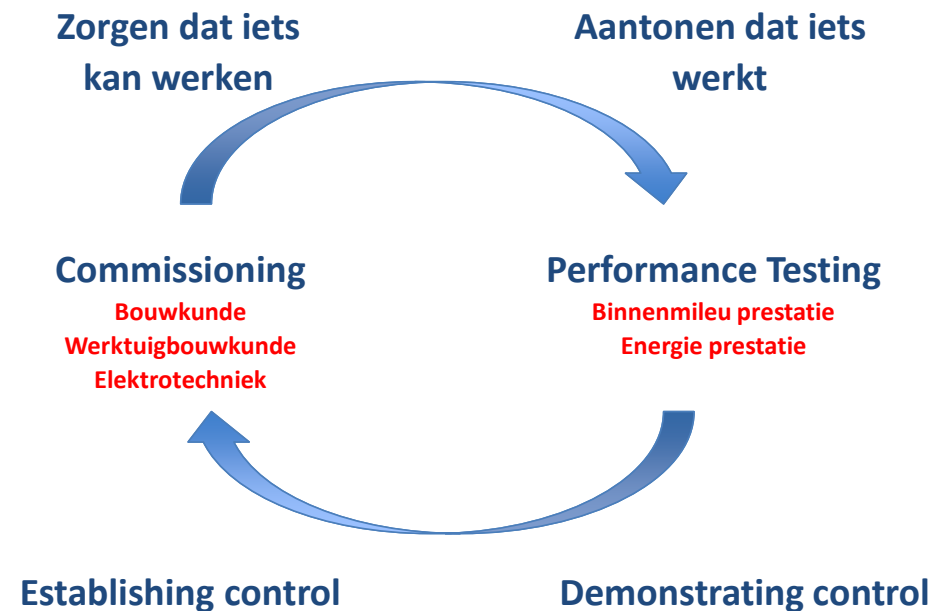
- Een wondermiddel
- Een vervanging van de architect / adviseur

Wat commissioning wel is...

- Het borgen van prestatie eisen

Wat hierbij belangrijk is...

- Het startpunt
- De verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Commissioning als middel

De smalle definitie...

- Controle van specificaties en prestaties in opleveringsfase
- Vooral toegepast op klimaat installaties
- Vooral gangbaar in VK

De brede definitie...

- Controle van het totale bouwproces (voortbrengingsproces); van programmafase t/m beheerfase
- Toegepast op gebouwen en gebouw gebonden installaties
- Vooral gangbaar in US

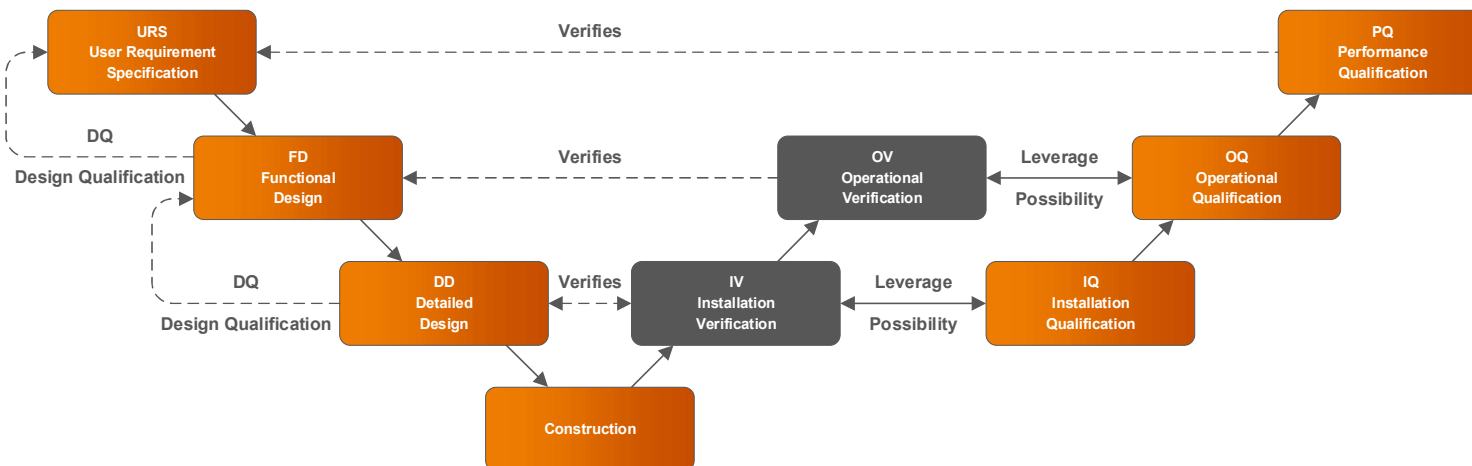
Commissioning als middel

Verskillende vormen van commissioning

- **Initial commissioning**
Het commissioning proces toegepast op een nieuw gebouw
- **Retro commissioning**
Het commissioning proces toegepast op een bestaand gebouw dat bij oplevering niet is gecommissioned
- **Re-commissioning**
Het commissioning proces toegepast op een bestaand gebouw wat ooit bij oplevering al eens is gecommissioned
- **Continuous commissioning**
Het op continue basis toepassen van het commissioning proces op een bestaand gebouw om hiermee zowel de binnenmilieu prestatie als de energie prestatie duurzaam te borgen

Commissioning als middel

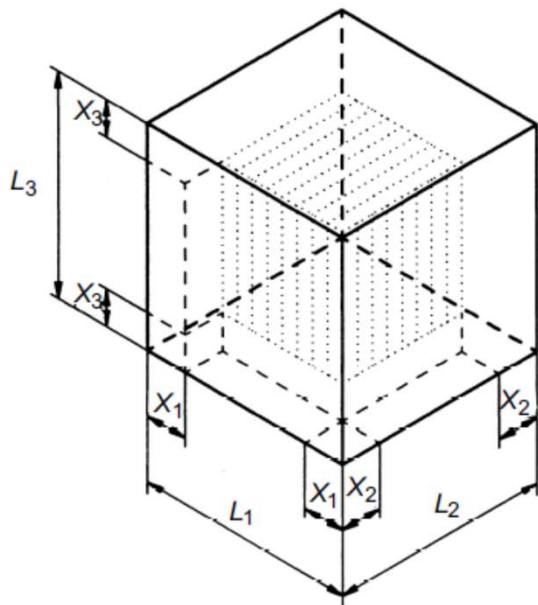
Commissioning aan de hand van een (generiek) modelletje

Commissioning als middel

Is ruimtemperatuur eis van 20°C een duidelijke prestatie eis?

Commissioning als middel

Waar gaat het hier om...

- Een moment opname op één punt in de ruimte?
- Een continue situatie op één punt in de ruimte, 365 dagen per jaar, 24 uur per dag?
- Een continue situatie in alle uithoeken van de ruimte, 365 dagen per jaar, 24 uur per dag?

En welke bandbreedte hanteren we hier?

- $\pm 0,1 K / \pm 1 K$

Al deze vragen hebben impact op de systeemkeuze én de kwaliteit van de gebouwschil!

Vraag door als het niet duidelijk is!

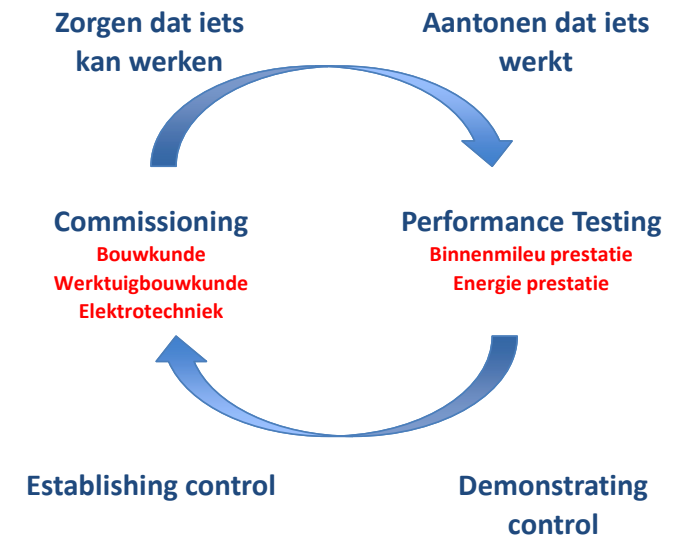
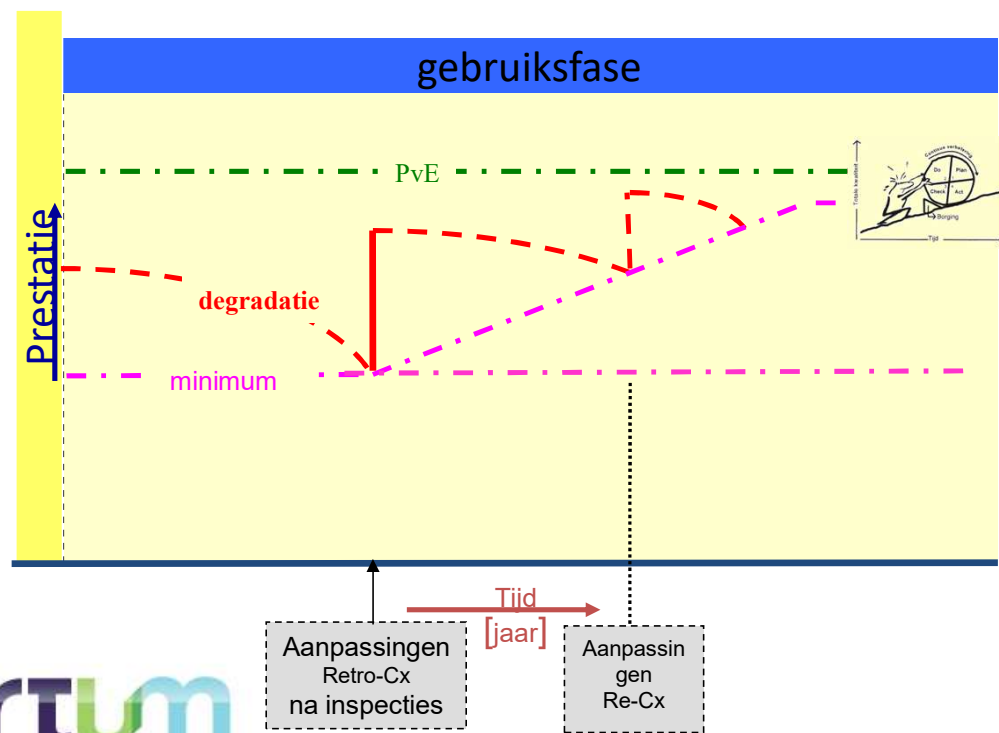

Commissioning als middel

Stelling:

Je heb het gebouw en de installaties niet nodig om de commissioning plannen op te stellen...

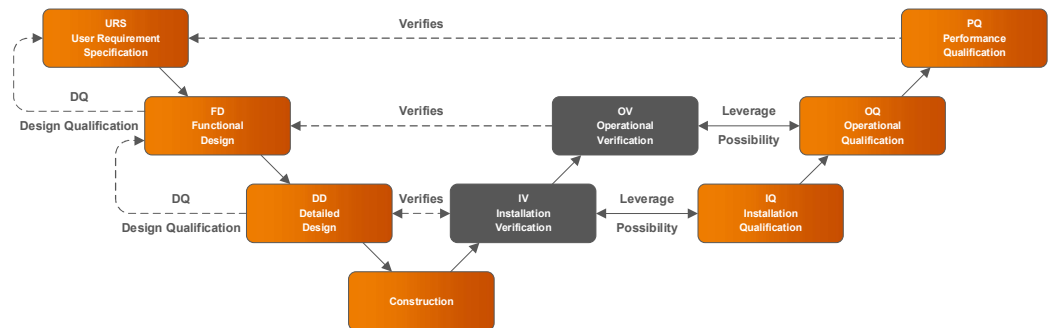
Commissioning gedurende de gebruiksfase

Commissioning gedurende de gebruiksfase

Retro commissioning / re-commissioning

- Zijn de specificaties van het gebouw aanwezig?
- Zijn de principe schema's aanwezig?
- Zijn de werktekeningen aanwezig?
- Is het functionele ontwerp in lijn met de specificaties?
- Is het detail ontwerp in lijn met het functionele ontwerp?

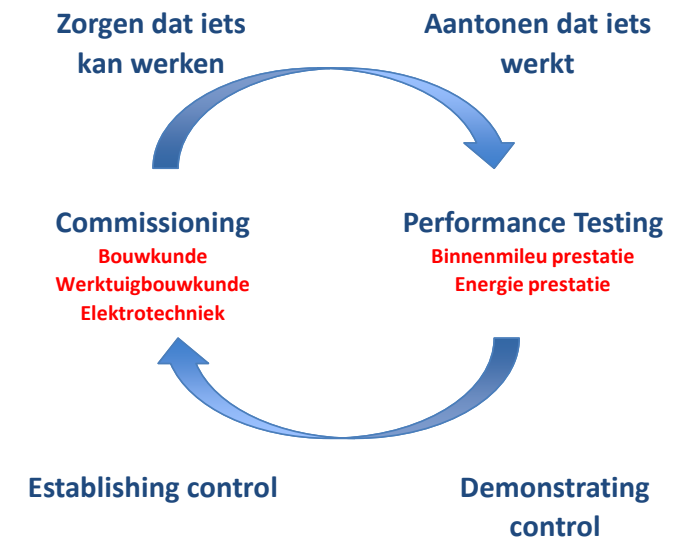
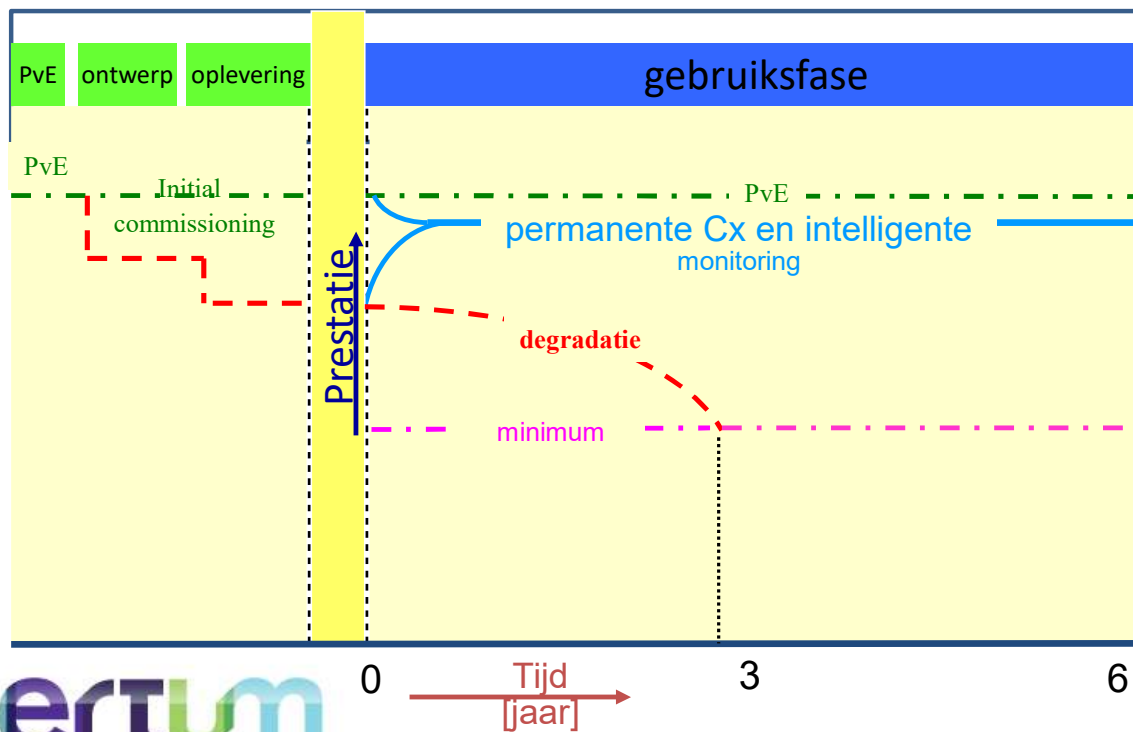
- Is het gebouwd volgens werktekeningen?
- Werkt het volgens de principe schema's

Commissioning gedurende de gebruiksfase

Retro commissioning / re-commissioning

- Afwijkingen leiden tot verminderde prestatie zoals beoogd
- Wanneer afwijkingen zijn verholpen kunnen installaties opnieuw worden ingesteld en afgesteld
- Door de prestaties, zowel binnenmilieu prestatie als energie prestatie, te monitoren kunnen instellingen worden geoptimaliseerd
- LET OP... manage de verwachtingen van gebruikers

Commissioning gedurende de gebruiksfase

Commissioning gedurende de gebruiksfase

De uiteindelijke prestatie staat centraal

Verzamel niet alleen rapporten!

- Kijk naar de data
- Kijk naar de samenhang
- Stel alert limits, wanneer wordt je waakzaam
- Stel action limits, wanneer ga je over tot actie
- Stel vast welke actie je gaat ondernemen

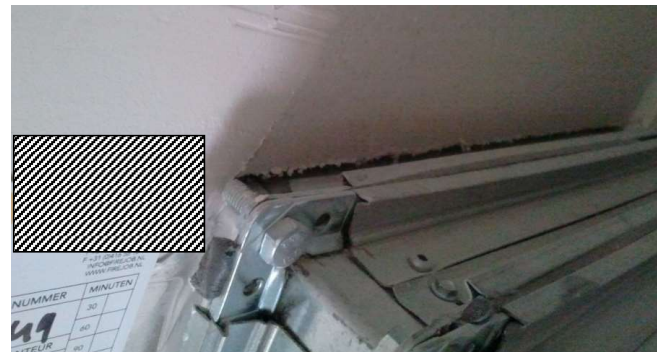
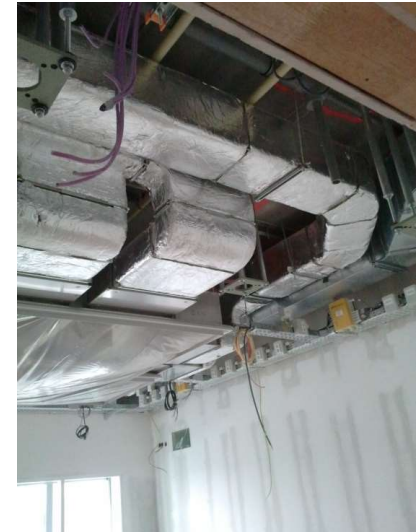
De meeste “problemen” ontstaan niet ineens

Niet alles hoeft real time. Technisch verval treedt niet op in minuten

De diepgang van continuous commissioning hangt af van de toepassing

Speciale aandacht voor...

Bouwkundig commissionen

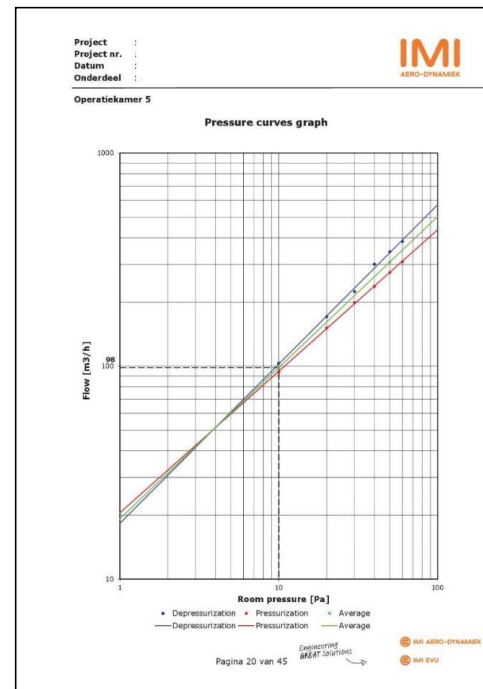

Speciale aandacht voor...

Bouwkundig commissionen

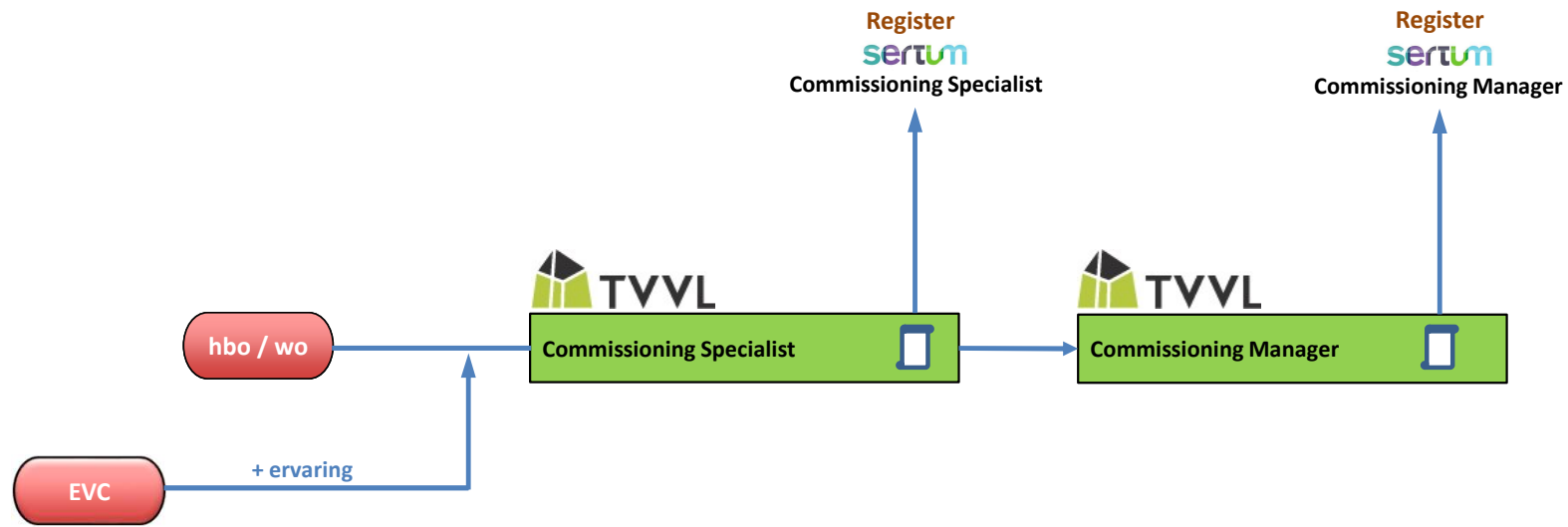

Bron: IMI Aero-Dynamiek B.V.

Van opleiding naar register

Bron: IMI Aero-Dynamiek B.V.

DGBC stelt eisen voor behalen BREEAM label. Een van de eisen is inzet Commissioning. DGBC verwijst naar register

Bij behalen TVVL diploma kun je je registreren bij SERTUM www.sertum.nl

TVVL verzorgt Commissioning opleidingen en neemt examens af.

Examens staan onder toezicht van DBCA. De Maatlat Commissioning functionarissen geeft de eindtermen.

✓ COMMISSIONING MANAGER
✓ COMMISSIONING SPECIALIST

Vragen

Komende Sertum kennissessies

22 juni

Inspecteren buiten je discipline

Aan de hand van voorbeelden uit de praktijk willen we aangeven wat hiermee bedoeld wordt. Heb je een voorbeeld waar je zelf bij betrokken bent geweest? Laat het ons weten, dan kijken we of we dit in het programma kunnen betrekken.

Komende Sertum kennissessies

22 juni	Inspecteren buiten je discipline
23 september	Gebouwdossier: wat moet en wat mag?
7 oktober	Sertum Erkendendag <i>intervisie commissioning</i>
4,11,25 november	update wet- en regelgeving

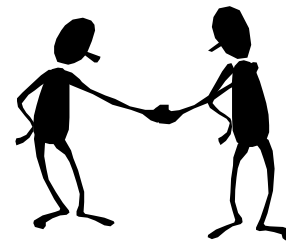
KIVI jaarprogramma gebouwenonderhoud

5 mei	Assetinformatie
2 juni	Organisatie, uitbesteding en samenwerking
7 juli	Risicomanagement en kwaliteitsborging
4 augustus	Commissioning, oplevering en overdracht in onderhoud en gebruiksfase
1 september	Impact van verduurzaming en digitalisering in beheer
6 oktober	Exploitatie van vastgoed
3 november	Financiële inzichten en kengetallen in TBO

<https://www.kivi.nl/afdelingen/maintenance/gebouwenonderhoud-2021>

Dank voor je deelname

Vul svp na de afsluiting de **evaluatie** in, we vernemen graag wat je er van vond.

DANKJEWEL

voor je deelname